

- 3) V případě, že je u zahraniční pracovní cesty proplácena náhrada v CZK, není na straně zaměstnavatele důvod k účtování o cizí měně a částky vypočtené podle kurzů stanovených v zákoníku práce se také ve stejné výši v CZK zaúčtují v účetnictví do nákladů.
- 4) Stanovení přepočtových kurzů musí důsledně vycházet z kurzu ČNB vyhlášeného pro příslušný den. Při výpočtu cestovních náhrad nelze používat pevné kurzy, kurzy za jaké byla cizí měna nakoupena nebo prodána apod. Tato možnost je použitelná pouze pro ocenění v účetnictví.

5.3 DPH A CIZÍ MĚNA U TUZEMSKÝCH PLNĚNÍ

V této části se chceme zaměřit na problematiku přepočtu cizí měny u dodávek v tuzemsku, kdy český plátcé dodává zboží, popř. poskytuje službu českému plátcí a plnění je sjednáno v cizí měně, např. v EUR.

5.3.1 Přepočet cizí měny podle ZDPH

§

ZDPH upravuje způsob přepočtu cizí měny pro potřebu DPH v § 4 odst. 5

(5) Pro přepočet cizí měny na českou měnu se použije kurz platný pro osobu provádějící přepočet ke dni vzniku povinnosti přiznat daň nebo přiznat uskutečnění plnění, a to

- a) *kurz devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou, nebo*
- b) *poslední směnný kurz zveřejněný Evropskou centrální bankou; přepočet mezi měnami jinými než euro se provede za použití směnného kurzu každé z těchto měn vůči euru.*

Plátcé, který uskutečňuje zdanitelné plnění, musí při přepočtu cizí měny na české koruny podle ZDPH vycházet z kurzu, který je pro něj platný, resp. ten, který používá v účetnictví ke dni povinnosti přiznat daň.

§

Den povinnosti přiznat daň určuje ZDPH v § 20a

(1) Povinnost přiznat daň při dodání zboží nebo poskytnutí služby vzniká ke dni uskutečnění zdanitelného plnění.

(2) Je-li před uskutečněním zdanitelného plnění přijata úplata, vzniká povinnost přiznat daň z přijaté částky ke dni přijetí úplaty. To neplatí, není-li zdanitelné plnění ke dni přijetí úplaty známo dostatečně určitě.

(3) Dodání zboží nebo poskytnutí služby je pro účely tohoto zákona známo dostatečně určitě, jsou-li známy alespoň tyto údaje:

- a) *zboží, které má být dodáno, nebo služba, která má být poskytnuta,*
- b) *sazba daně v případě zdanitelného plnění a*
- c) *místo plnění.*

U dodávky zboží v tuzemsku, kde uskutečnění zdanitelného plnění vymezuje ZDPH v § 21 odst. 1 písm. a) jako den dodání zboží, dodavatel (plátcé, který uskutečnil zdanitelné plnění) bude cizí měnu pro potřeby DPH přepočítávat kurzem platným v účetnictví ke dni, kdy zboží dodal, popř. ke dni, kdy přijal úplatu (např. zálohu). Podle ZDPH § 29 je povinen uvádět údaje o dani na daňovém dokladu (DD) v české měně.

5.3.2 Přepoččet cizí měny u dodavatele – plátce, který uskutečnil zdanitelné plnění

S ohledem na skutečnost, že den dodání zboží (tuzemské plnění) je nejen den uskutečnění zdanitelného plnění, ale i den uskutečnění účetního případu podle ČÚS 001 bod 2.4.3, bude stejným kurzem přepočtena cizí měna pro potřeby DPH i pro účetnictví a u dodavatele nevznikne komplikace s rozdílnými požadavky odlišných předpisů při přepočtu cizí měny.

Příklad 5.15

Prodej zboží u dodavatele

Dne 3. 8. 2xx2 ABC, a.s. fakturuje (vystavuje DD) za dodávku zboží CBA, s.r.o. 1 000 EUR bez DPH. Dodávka podléhá základní sazbě DPH, tj. 21 %. Zboží bylo dodáno 3. 8. 2xx2. ABC, a.s. používá při přepočtu cizí měny v účetnictví denní kurzy ČNB vyhlášené pro předchozí den. Kurz ČNB vyhlášený pro 2. 8. 2xx2 je 1 EUR/25,255 CZK.

Výpočet údajů pro vystavení DD

	EUR	CZK
Základ daně	1 000	25 255
DPH 21 %	210	5 304
Celkem	1 210	30 559

Údaje, které jsou uvedeny na DD – faktuře

	EUR	CZK
Základ daně	–	25 255
DPH 21 %	–	5 304
Celkem	1 210	–

Jedná se o pohledávku v EUR, proto je nutné na faktuře uvést pouze celkovou částku pohledávky včetně DPH v EUR. Údaje v CZK se musí u tuzemského plnění uvádět pouze pro potřeby DPH. Podle ZDPH je údaj v české měně na DD nezbytný pouze u částky daně. V přiznání resp. kontrolním hlášení je však nutné uvádět i základ daně v české měně. Proto je vhodné uvádět na DD i základ daně v CZK. Uvede-li dodavatel všechny údaje na DD, jak jsou uvedeny u „Výpočtu údajů pro vystavení DD“, z hlediska posuzování náležitostí DD to ničemu nebrání. Na DD je něco navíc, což není v rozporu se ZDPH. Pro odběratele (plátce, pro kterého se uskutečňuje plnění) však nejsou tyto údaje většinou použitelné.

Postup v účetnictví

Č.	TEXT	Kurz	EUR	Kč	MD	D
1.	Odběratelská faktura za zboží					
	a) cena bez daně			25 255	–	604
	b) DPH 21 %			5 304	–	343
	c) celková částka	25,255	1 210	30 559	311	–

Poněkud složitější bude postup při zdanitelném plnění, u něhož došlo k přijetí úplaty.

Příklad 5.16**Prodej zboží u dodavatele s úplatou (zálohou)**

ABC, a.s. fakturuje (vystavuje DD) za dodávku zboží CBA, s.r.o. ve sjednané ceně 1 000 EUR bez DPH. Dodávka podléhá základní sazbě DPH, tj. 21 %. Zboží bylo dodáno 3. 8. 2xx2. ABC, a.s. používá při přepočtu cizí měny v účetnictví denní kurzy ČNB vyhlášené pro předchozí den. Dne 20. 7. 2xx2 inkasovala ABC, a.s. úplatu (zálohu) ve výši 605 EUR a tento den vystavuje DD k úplatě. Inkaso zálohy i doplatku dne 17. 8. 2xx2 je provedeno na devizový účet obchodní korporace vedený v EUR.

Kurzy vyhlášené ČNB pro EUR

Pro den	CZK
19. 7. 2xx2	25,430
2. 8. 2xx2	24,690
16. 8. 2xx2	24,855

Výpočet údajů pro vystavení DD k úplatě (20. 7. 2xx2) – kurz 1 EUR/25,430 CZK

	v EUR	v CZK
Základ daně	500	12 715,00
DPH 21 %	105	2 670,15
Celkem	605	15 385,15

Údaje, které jsou uvedeny na DD

	v EUR	v CZK
Základ daně	–	12 715,00
DPH 21 %	–	2 670,15
Celkem	–	–

Výpočet údajů pro vystavení DD k DUZP (3. 8. 2xx2) – kurz 1 EUR/24,690 CZK

	v EUR	v CZK
Cena dodávky	1 000	–
Úplata	–500	–
Základ daně	500	12 345,00
DPH 21 %	105	2 592,45
Celkem	605	14 937,45

Údaje, které jsou uvedeny na DD – faktuře:

	v EUR	v CZK
Základ daně	–	12 345,00
DPH 21 %	–	2 592,45
Celkem	605	–

Postup v účetnictví

Č.	TEXT	Kurz	EUR	Kč	MD	D
1.	Výpis z běžného účtu – platba zálohy na devizový účet	25,430	605	15 385,15	221	3241
2.	Vydaný daňový doklad – DPH na výstupu		–	2 670,15	3242	343
3.	Vydaná faktura za zboží					
	a) cena bez daně	24,690	1 000	24 690,00	–	604
	b) vyúčtování platby zálohy		605	15 385,15	3241	–
	c) odúčtování evidence odvedené DPH		–	2 670,15	–	3242
	d) dopočet DPH		–	2 592,45	–	343
	e) celkem pohledávka	24,690	1 210	29 874,90	311	–
	f) vyúčtování zálohy – snížení pohledávky	24,690	605	14 937,45	–	311
	g) kurzový rozdíl		–	370,00	–	663
4.	Výpis z běžného účtu – platba vydané faktury	24,855	605	15 037,28	221	311
5.	Vnitřní účetní doklad – kurzový rozdíl		–	99,83	311	663

3241 – Poskytnuté zálohy – celková částka

3242 – Poskytnuté zálohy – DPH ze zálohy

Z výše uvedených příkladů vyplývá, že u dodavatele (plátce, který uskutečnil zdaniitelné plnění) zpravidla nevzniká „kolize“ mezi kurzy uplatňovanými pro výpočet DPH a v účetnictví. Samozřejmě i zde si lze představit odlišné postupy, např. kdyby platby byly prováděny na běžný účet vedený v CZK a byl by pro přepočítání používán kurz banky, která transakci (nákup devizy) provedla, nebo kdyby DUZP byl jiný den než den uskutečnění účetního případu. Např. DD – faktura bude vystavena s určitým prodloužením (ZDPH stanoví lhůtu do 15 dnů od DUZP nebo přijetí úplaty) od DUZP a účetní jednotka bude za den uskutečnění účetního případu v souladu s ČÚS 001 bod 2.4.3 používat den vystavení faktury a nikoliv den splnění dodávky.

5.3.3 Přepočítání cizí měny u odběratele – plátce, pro kterého se uskutečňuje zdaniitelné plnění

U příjemce tuzemského plnění – dodávky zboží nastává komplikovanější situace, než u dodavatele. Odběratel stojí před úkolem přepočtu – ocenění dluhu vyjádřeného v cizí měně a dále musí respektovat údaje v CZK na daňovém dokladu pro potřeby DPH. Při přepočtu cizí měny v účetnictví musí odběratel použít „svůj“ kurz, který u něj platí ke dni uskutečnění účetního případu (zpravidla den přijetí faktury). Ten bude téměř vždy odlišný od kurzu, jakým přepočítal cizí měnu dodavatel pro potřeby DPH. Odlišnosti